



Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

Warszawa, 31 stycznia 2025 r.
znak sprawy: BM.zp.058.2.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 7423.

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją nr 7423 złożoną przez grupę posłów na Sejm RP w sprawie pogarszającej się sytuacji na rynku trzody chlewnej w Polsce, przedstawiam odpowiedzi na pytania zawarte w przedmiotowym piśmie.

1. Jakie działania podjął lub zamierza podjąć resort rolnictwa w celu ustabilizowania sytuacji na rynku trzody chlewnej w Polsce?

Produkcja zwierzęca, w tym kwestie związane z hodowlą zwierząt i wsparciem postępu biologicznego, są traktowane jako nierozdzielny element rolnictwa w Polsce, niezbędny dla zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego. W celu zwiększenia potencjału hodowli świń rolnictwo od wielu lat jest wspierane na różnych płaszczynach i z wykorzystaniem zarówno instrumentów i środków pochodzących z Unii Europejskiej, jak i środków krajowych. Realizujemy m.in. zadania dotyczące określania zasad i kierunków wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na wspieranie postępu biologicznego w zakresie hodowli zwierząt gospodarskich (w tym świń). W związku z tym, w ramach kompetencji ministra pozostaje wsparcie hodowli zwierząt gospodarskich, związane z udzielaną pośrednio pomocą dla hodowców w formie subsydiowanych usług polegających na:

- 1) prowadzeniu ksiąg hodowlanych (pomoc o stawce do 100% kosztów kwalifikujących się do objęcia dotacją);
- 2) prowadzeniu oceny wartości użytkowej lub hodowlanej zwierząt (pomoc stawce do 70% kosztów kwalifikujących się do objęcia dotacją).

Pomoc ta udzielana jest hodowcom na zasadach określonych w rozporządzeniu w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa (1).

Rozporządzenie to wskazuje obecnie łączną roczną stawkę dotacji na pomoc dla hodowców świń w ww. zakresie wynoszącą 8 817 000 zł (3 529 000 zł na prowadzenie ksiąg hodowlanych i 5 288 000 zł na prowadzenie oceny wartości użytkowej świń).

Aktualnie na terytorium Polski dwa podmioty realizują zatwierdzone programy hodowlane dla świń czystorasowych:

- Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS”: wielka biała polska, polska biała zwistoucha, puławska, duroc, hampshire, pietrain, wielka biała ojcowska,
- Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu: złotnicka biała i złotnicka pstra.

Należy również podkreślić, że współpracuję z organizacjami branżowymi, w szczególności z Polską Radą ds. Wieprzowiny, zrzeszającą największe związki hodowców i producentów świń oraz przetwórców mięsa wieprzowego, która podjęła się przygotowania strategii rozwoju rynku wieprzowiny. Środki na ten cel mają zostać pozyskane z Funduszu promocji mięsa wieprzowego.

Ponadto, uprzejmie informuję, iż ceny skupu świń w Polsce podążają za trendem utrzymującym się na rynku unijnym, który jest dla Polski głównym rynkiem wymiany handlowej wieprzowiną i zwierzętami żywymi. Od końca czerwca 2024 r. na rynku UE ceny skupu świń pozostają w wyraźnym trendzie spadkowym. Średnia unijna cena skupu świń w klasie E w trzecim tyg. br. wyniosła 182,8 euro/100 kg i jest niższa o 11% w relacji rocznej.

Za trend ten odpowiedzialne są przede wszystkim sezonowe zmiany cen skupu świń oraz zmiany w sytuacji podażowej i zapotrzebowaniu na wieprzowinę, w tym ze strony rynku chińskiego, który jest głównym odbiorcą unijnej wieprzowiny.

Produkcja trzody chlewnej w UE-27, po okresie spadkowym obserwowanym w latach 2022-2023, wzrosła w okresie styczeń-październik 2024 r o 2,4%. Uboje świń były wyższe w ww. okresie wśród wszystkich znaczących producentów trzody w Unii Europejskiej z wyjątkiem Holandii. Co istotne, to Polska notowała w tym okresie największy wzrost ubojów - ilość ubijanych świń w przeliczeniu na wagę tuszy wzrosła w relacji rocznej o 8,5%. W tym czasie uboje wzrosły również w Dani o 3,4%, Niemczech o 2%, Francji o 1,8%, Hiszpanii o 1,3%.

Zwiększona produkcja wieprzowiny na rynku UE w 2024 r. zbiegła się w czasie z mniejszym popytem na wieprzowinę na rynkach trzecich. W okresie styczeń - listopad 2024 r. eksport unijnej wieprzowiny był niższy w relacji rocznej o 7,8%, w tym do Chin niższy o 4,9%.

Dodatkowa silna niekorzystna reakcja cenowa na rynku pojawiła się w odpowiedzi na wystąpienie pryszczycy w Niemczech i ograniczenia eksportowe z tego rynku do Wielkiej Brytanii i Korei Południowej (te kraje wprowadziły całkowity zakaz importu wieprzowiny i zwierząt żywych z Niemiec).

W wyniku tych zdarzeń ceny skupu świń w Polsce spadły w ostatnich tygodniach do niemal najniższych w UE. W 3 tyg. br. cena skupu świń w klasie E wyniosła 172,17 euro/100 kg co oznacza spadek w relacji miesięcznej o 8% i 16,6% w relacji rocznej.

W związku z powyższym, 23 stycznia br. na posiedzeniu Grupy Ekspertów ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych – Produkty Zwierzęce Polska przekazała Komisji Europejskiej informację o niekorzystnym, spadkowym trendzie cen skupu świń. Wskazała, że prowadzenie produkcji jest obecnie nieopłacalne nawet przy jej większej skali, a niepewność na rynku związana z występowaniem ASF została pogłębiona w związku z potwierdzeniem pryszczycy w Niemczech. Polska zwróciła się z postulatem do Komisji Europejskiej, aby rozważyć odpowiednie działania w przypadku dalszego spadku cen na rynku wieprzowiny.

Komisja potwierdziła, że w wybranych państwach członkowskich UE, w tym w Polsce spadki cen są większe niż średnio w UE. Jednocześnie jednak podkreśliła, że ceny nie kształtują się na takim poziomie, aby można było rozważać w chwili obecnej uruchomienie środków wyjątkowych przewidzianych w przepisach o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych. Komisja monitoruje rynek i będzie analizowała sytuację w najbliższych tygodniach, kiedy zgodnie z corocznym, sezonowym kształtowaniem się cen, powinny one znajdować się w trendzie stabilnym, a następnie wzrostowym.

Ponadto, 21 stycznia br. Sekretarz Stanu w MRiRW Michał Kołodziejczak zwrócił się do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z wnioskiem o przeanalizowanie bieżącej sytuacji na rynku skupu świń pod kątem ewentualnej zmony cenowej albo stosowania innych niedozwolonych praktyk wykorzystujących przewagę kontraktową przez zakłady mięsne względem rolników, dostawców świń. W piśmie wskazano na głęboki spadek cen zakupu świń na rynku krajowym, który może nie odzwierciedlać właściwie bieżącej sytuacji podaży-popytu.

W MRiRW odbywają się spotkania z przedstawicielami sektora wieprzowiny, w celu omówienia bieżącej sytuacji na rynku mięsa oraz działań podejmowanych przez służby weterynaryjne w kierunku minimalizowania ryzyka wystąpienia pryszczycy w Polsce.

2. Czy planowane są mechanizmy wsparcia finansowego dla hodowców, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji ekonomicznej?

Uprzejmie informuję, iż na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.) producenci świń, którzy ponieśli straty w związku z ograniczeniami związanymi ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń mogą ubiegać się o:

- pomoc finansową w związku z zaprzestaniem produkcji z powodu obowiązującego zakazu utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa wydanym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.

Jednocześnie zgodnie z obowiązującymi przepisami, aby powyższa pomoc mogła zostać uruchomiona, Komisja Europejska na podstawie przepisów rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej powinna wydać decyzję o zgodności projektu udzielenia pomocy publicznej z rynkiem wewnętrznym.

Tym samym w grudniu 2024 r. powyższa pomoc została notyfikowana do Komisji Europejskiej i obecnie Polska oczekuje na wydanie pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności tego programu pomocowego ze wspólnym rynkiem.

Stosowne informacje o uruchomieniu programu w 2025 r. zamieszczane będą na stronie internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa pod adresem: <https://www.gov.pl/web/arimr/agencja-restrukturyzacji-i-modernizacji-rolnictwa>.

- Preferencyjny kredyt na ponowne uruchomienie produkcji świń zaprzestanej w związku z ASF.

Pomoc polega na stosowaniu przez okres nie dłuższy niż 10 lat dopłat do oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych w celu ponownego uruchomienia produkcji świń po zaprzestaniu produkcji, na zakup:

- nawozów mineralnych, środków ochrony roślin lub pasz;
- kwalifikowanego materiału siewnego zbóż, rzepaku, kukurydzy, lnu, roślin motylkowych grubonasiennych i drobnonasiennych, rzepiku ozimego, gorczycy, traw, buraków cukrowych i pastewnych, sadzeniaków ziemniaka;
- loszek, knurów lub warchlaków, z wyłączeniem zakupu na eksport;
- maszyn i urządzeń stanowiących wyposażenie chlewni;
- innych maszyn służących do prowadzenia produkcji świń.

Wysokość kredytu nie może przekroczyć:

- 50 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu było utrzymywanych średniorocznie do 50 sztuk świń;

- 100 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu, było utrzymywanych średniorocznie powyżej 50 do 100 sztuk świń;
- 500 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu, było utrzymywanych średniorocznie powyżej 100 do 500 sztuk świń;
- 800 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu, było utrzymywanych średniorocznie powyżej 500 do 1000 sztuk świń;
- 1 500 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu, było utrzymywanych średniorocznie powyżej 1000 sztuk świń.

Kredytobiorca płaci oprocentowanie należne bankowi w wysokości 0,3 oprocentowania, jednak nie mniej niż 1%. Pomoc ma charakter pomocy *de minimis* w rolnictwie.

- Nieoprocentowaną pożyczkę dla producentów świń na obszarze ASF na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych.

Pożyczka jest udzielana producentom świń, tj. producentom rolnym w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, którzy utrzymywali świnie w siedzibie stada, której nadano numer na podstawie ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1815), położonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na obszarze:

- 1) wymienionym w części II lub III załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylającej decyzję wykonawczą 2014/178/UE lub w części II lub III załącznika I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/605 z dnia 7 kwietnia 2021 r. ustanawiającego szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. UE L 129 z 15.04.2021, str. 1, z późn. zm.) lub w części II lub III załącznika

I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2023/594 z dnia 16 marca 2023 r. ustanawiającego środki szczególne w zakresie zwalczania chorób w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń oraz uchylającego rozporządzenie wykonawcze (UE) 2021/605 (Dz. Urz. UE L 79 z 17.03.2023, str. 65, z późn. zm.) lub,

- 2) zapowietrzonym lub zagrożonym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, ustanowionym zgodnie z przepisami o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Wniosek o udzielenie nieoprocentowanej pożyczki na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych należy złożyć w Biurze Powiatowym ARiMR właściwym ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta świń.

Ponadto producenci trzody chlewnej aktualnie mogą ubiegać się o refundację do 100% wydatków poniesionych na działania związane z bioasekuracją.

Pomoc skierowana jest do producenta rolnego, który prowadzi gospodarstwo w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 11 marca 2004r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz który utrzymuje w gospodarstwie, o którym mowa powyżej zwierzęta gospodarskie z gatunku świnia (*Sus scrofa*).

Pomoc udzielana jest w formie refundacji wydatków na:

- a) zakup mat dezynfekcyjnych;
- b) zakup sprzętu do wykonywania zabiegów dezynfekcyjnych, dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych oraz produktów biobójczych, środków dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych;
- c) zakup odzieży ochronnej i obuwia ochronnego;
- d) zabezpieczenie budynków, w których utrzymywane są świnie, przed dostępem zwierząt domowych;
- e) przebudowę lub remont pomieszczeń w celu utrzymywania świń w gospodarstwie w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach mających oddzielne wejścia oraz niemających bezpośredniego przejścia do innych pomieszczeń, w których są utrzymywane inne zwierzęta kopytne –

w przypadku gospodarstwa, w którym utrzymuje się średniorocznie nie więcej niż 50 sztuk świń.

Termin składania wniosków w danym roku kalendarzowym minister właściwy do spraw rolnictwa ogłasza na stronie internetowej urzędu obsługującego tego ministra najpóźniej 14 dni przed dniem rozpoczęcia terminu składania tych wniosków.

3. Jakie są plany rządu dotyczące promowania polskiej produkcji na rynku krajowym i międzynarodowym?

Poniżej przedstawiam stosowne informacje w zakresie realizowanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi mechanizmów promocji polskiej żywności, w tym wieprzowiny.

- Znakowanie żywności informacją PRODUKT POLSKI.

Doświadczenia ostatnich lat pokazują, że polskie pochodzenie produktów zyskuje na znaczeniu. Polacy coraz chętniej wybierają towary wytworzone w kraju i z rodzimych surowców. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom konsumentów, dotyczącym łatwiejszej identyfikacji produktów wytworzonych z polskich surowców, MRiRW opracowało zasady stosowania w oznakowaniu żywności informacji PRODUKT POLSKI. Dzięki prostej grafice nawiązującej do polskiej flagi to oznaczenie jest łatwo zauważalne dla konsumentów, którzy kraj pochodzenia uznają za jedno z najważniejszych kryteriów zakupu.

Przepisy ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 13.12.2016, poz. 2007), odnoszące się do dobrowolnego znakowania środków spożywczych informacją PRODUKT POLSKI dają możliwość producentom wyróżniania na rynku produktów wyprodukowanych w Polsce z polskich surowców poprzez oznakowanie ich informacją PRODUKT POLSKI bądź znakiem zawierającym taką informację. Zamieszczanie tego oznaczenia na produktach nie wymaga żadnej rejestracji.

Przepisy ustawy określają jednolite kryteria dotyczące dobrowolnego umieszczania informacji PRODUKT POLSKI. Produkty muszą być wyprodukowane z surowców wytworzonych na terenie Polski z tym, że w produktach przetworzonych dopuszcza

się użycie importowanych składników (np. przypraw, bakalii) w ilości do 25% masy tych produktów, jednakże pod warunkiem, że składniki takie nie są wytwarzane w kraju.

- Realizacja działań informacyjnych, edukacyjnych i promocyjnych w obszarze polskiej żywności w kraju i za granicą.

Realizowane w tym aspekcie działania opierają się na idei spójnej, dynamicznej i ukierunkowanej polityki promocji produktów żywnościowych, dostosowanej do potrzeb sektora rolno-spożywczego oraz prowadzeniu przez resort spójnych działań informacyjnych i promocyjnych służących umocnieniu pozycji polskich produktów rolno-spożywczych. Działania resortu mają na celu zwiększenie konkurencyjności polskiej żywności m.in. poprzez kształtowanie pozytywnego wizerunku polskiej żywności w kraju i na rynkach zagranicznych oraz zwiększanie rozpoznawalności marki polskiej żywności. Działania informacyjno-edukacyjne dotyczące oznakowania PRODUKT POLSKI prowadzone są przez resort rolnictwa pod hasłem „Kupuj Świadomie”.

Intensywne działania mające na celu edukację w zakresie świadomych decyzji zakupowych prowadzone były dotąd w telewizji, prasie, radiu, środkach transportu publicznego, online na stronach obsługiwanych przez resort rolnictwa oraz zewnętrznych, social mediach, czy z wykorzystaniem nośników zewnętrznych (outdoor). W 2024 r., w realizowanych projektach telewizyjnych m. in. w cyklu „Przepis dnia”, „Kupuj Świadomie” czy „Pytanie na śniadanie” uwzględniany był kontekst mięsa wieprzowego z oznaczeniem PRODUKT POLSKI. W programach zachęcano do zwracania uwagi na kraj pochodzenia wybieranych produktów mięsnych oraz podkreślano, że umieszczony znak PRODUKT POLSKI to gwarancja, że mięso pochodzi z polskich hodowli, od zwierząt urodzonych w Polsce.

W bieżącym roku planowana jest kolejna odsłona kampanii obejmująca szereg intensywnych, ogólnopolskich działań komunikacyjnych, również z uwzględnieniem komunikacji dotyczącej mięsa wieprzowego. Każdy z konsumentów ma prawo wiedzieć skąd pochodzą i gdzie zostały wytworzone kupowane przez niego produkty. Ważna jest również wiedza jak rozpoznawać pochodzenie produktów a podejmując

decyzje zakupowe konsumenci powinni zwracać na to uwagę i podejmować je świadomie. Istotne jest, aby polskie społeczeństwo zrozumiało wagę i znaczenie własnych, podejmowanych codziennie decyzji zakupowych dla funkcjonowania gospodarki i wspierania krajowego rolnictwa.

- Organizacja stoisk informacyjno-promocyjnych podczas krajowych i zagranicznych wydarzeń wystawienniczo-targowych.

Stoiska informacyjno-promocyjne są ważnym elementem promocji polskich produktów rolno-spożywczych (w tym polskiej wieprzowiny). Spójna i nowoczesna komunikacja marki polskiej żywności za pomocą hasła „Poland tastes good” ma za zadanie zwiększenie jej rozpoznawalności na priorytetowych rynkach zagranicznych. Efektem prowadzonych działań ma być również zwiększenie wolumenu eksportu polskich produktów oraz dywersyfikacja i otwieranie nowych rynków zbytu, ze szczególnym uwzględnieniem rynków państw trzecich o największym potencjale wzrostu. Prowadzone przez resort rolnictwa działania promocyjne koncentrują się na rynkach Bliskiego Wschodu, Azji, Afryki, Ameryk, a także na kluczowych dla Polski rynkach europejskich. Są to rynki perspektywiczne, odznaczające się dużym potencjałem i otwartością na nowe produkty.

Działania informacyjno-promocyjne prowadzone za granicą niewątpliwie wspomagają i stabilizują wolumen eksportu polskiej żywności. Wpływają również stymulująco na pozyskiwanie nowych rynków zbytu dla polskiej żywności.

- Fundusze promocji produktów rolno-spożywczych.

Kolejnym z rozwiązań systemowych, jakim dysponuje branża rolno-spożywcza, zapewniającym skuteczną promocję polskich produktów rolno-spożywczych, w tym wieprzowiny, jest ustawa z dnia 22 maja 2009 r. o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1496), na podstawie której utworzono 10 funduszy, w tym Fundusz Promocji Mięsa Wieprzowego.

Głównym celem utworzenia funduszy promocji jest wspieranie marketingu, wzrostu spożycia i promocji produktów rolno-spożywczych, w tym mięsa wieprzowego i jego

przetworów. Podkreślić należy, że o sposobie wydatkowania środków finansowych funduszy decydują wyłącznie przedstawiciele organizacji branżowych reprezentujący producentów rolnych oraz przetwórców, tworząc odrębne dla każdego z funduszy, 9-osobowe komisje zarządzające. Komisja zarządzająca decyduje o przeznaczeniu dostępnych środków, tworząc roczne plany finansowe. Do zadań komisji zarządzającej Funduszu Promocji Mięsa Wieprzowego należy również opracowywanie strategii promocji branży na dany rok, w której mogą być wskazane priorytety w odniesieniu do polityki promocyjnej branży.

Środki Funduszu Promocji Mięsa Wieprzowego mogą zostać przeznaczone na informowanie o jakości i zaletach produktów oraz działania mające na celu promocję spożycia poszczególnych produktów, badania naukowe i prace rozwojowe mające na celu poprawę jakości mięsa wieprzowego i jego przetworów, a także prowadzące do wzrostu ich spożycia. Ponadto ze środków tego funduszu mogą być finansowane szkolenia producentów i przetwórców ww. produktów.

Środki zgromadzone na funduszach promocji mogą być wykorzystane jako wkład własny organizacji w ramach mechanizmu Wspólnej Polityki Rolnej „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych”. Unia Europejska za pomocą tego mechanizmu współfinansuje działania informacyjne i promocyjne prowadzone na terenie państw Wspólnoty oraz na obszarze niektórych państw trzecich. Zasadniczym jego celem jest wsparcie kampanii, które dostarczają konsumentom wiedzę na temat walorów, specyficznych cech oraz jakości produktów rolno-spożywczych wyprodukowanych na terenie UE, a tym samym wpływają na wzrost ich sprzedaży.

O dofinansowanie mogą ubiegać się organizacje zrzeszające producentów, przetwórców i dystrybutorów, które są reprezentatywne dla danej branży rolnej, jak również organizacje producentów lub ich zrzeszenia oraz inne organy sektora rolno-spożywczego, których celem i przedmiotem działalności jest promocja i informowanie o produktach rolnych.

Szczegółowe informacje dotyczące zasad, sposobu oraz trybu udzielania wsparcia finansowego w ramach ww. mechanizmów dostępne są na stronie: www.kowr.gov.pl, w zakładce: promocja.

4. Jakie kroki podejmuje ministerstwo w celu zwalczania ASF, w tym wsparcia dla hodowców w strefach objętych ograniczeniami?

W 2024 r. wykryto 2311 ognisk ASF u dzików i 44 ogniska u świń (w woj. lubelskim, mazowieckim, zachodniopomorskim, wielkopolskim, warmińsko-mazurskim, kujawsko-pomorskim i pomorskim). W 2025 r. wykryto 208 ognisk ASF u dzików.

Ograniczanie rozprzestrzeniania się i zwalczanie ASF realizowane jest przez ciągłe działania, w szczególności w zakresie:

1. Bioasekuracji gospodarstw utrzymujących świnię oraz bioasekuracji myśliwych. Inspekcja Weterynaryjna corocznie wykonuje czynności kontrolne w zakresie spełniania wymagań wynikających m.in. z rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (2). W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, powiatowy lekarz weterynarii (PLW) na podstawie art. 48 b ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (3) wydaje decyzję administracyjną z nakazem usunięcia stwierdzonych uchybień w określonym terminie albo z nakazem zabicia lub uboju zwierząt oraz czasowym zakazem utrzymywania w gospodarstwie zwierząt (zakaz może zostać zniesiony po usunięciu nieprawidłowości).
2. Redukcji populacji dzika i utrzymania zredukowanego poziomu tej populacji na poziomie gwarantującym ograniczenie ryzyka szerzenia się ASF. Redukcja populacji dzików realizowana jest w ramach planowej gospodarki łowieckiej (kompetencje Ministerstwa Klimatu i Środowiska) oraz uzupełniająco w ramach odstrzału sanitarnego (nakazywanego przez PLW lub wojewodów).
3. Systematycznego usuwania padłych dzików lub ich szczątków ze środowiska. Akcje poszukiwania padłych dzików organizowane są przez IW we współpracy z wojewodami. W akcjach wykorzystywane są psy tropiące oraz drony. Padłe dziki, które zostały usunięte ze środowiska są unieszkodliwiane zgodnie z obowiązującymi zasadami. Tego rodzaju akcje podlegają dofinansowaniu ze środków pochodzących z budżetu państwa.
4. Ograniczenia migracji dzików na sąsiadujące obszary przez budowę i utrzymanie ogrodzeń trwałych i zapachowych na niektórych obszarach, a także zamykanie

przejść i przepustów dla zwierząt związanych z wyznaczonymi autostradami i drogami ekspresowymi.

5. Prowadzenia szeroko rozumianych kontroli (kontrole bioasekuracji, na targowiskach i w zakładach żywienia zbiorowego oraz na granicy związane z zakazem przywozu w bagażu podręcznym mięsa i jego produktów do UE).
6. Prowadzenia akcji informacyjnych oraz szkoleń. Organy Inspekcji Weterynaryjnej przeprowadzą szereg działań informacyjnych mających na celu utrzymanie na wysokim poziomie świadomości zagrożenia rozprzestrzenianiem się wirusa ASF w populacji dzików i świń. W proces informowania i kształcenia rolników włączone zostały także wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego (ODR), podległe Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Tematyka związana z zagrożeniem ASF oraz przeciwdziałaniem tej chorobie znajduje się wśród priorytetów pracy doradczej.

Hodowcy, u których w gospodarstwie wystąpiła choroba, objęci są pomocą w formie odszkodowań. Zasady i warunki przyznawania odszkodowań oraz zwrotu faktycznie poniesionych środków w związku ze zwalczaniem choroby zakaźnej zwierząt uregulowane zostały w art. 49 ww. ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Zgodnie z tą ustawą za świnie zabite z nakazu organów Inspekcji Weterynaryjnej oraz za zniszczone z nakazu organu Inspekcji Weterynaryjnej produkty pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o produktach pochodzenia zwierzęcego, pasze oraz sprzęt, które nie mogą być poddane odkażaniu, przysługuje odszkodowanie ze środków budżetu państwa.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Czesław Siekierski

/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) Rozporządzenie z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa (Dz. U. poz. 1170, z późn. zm.),
- (2) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 677),
- (3) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1075).

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów – Departament Spraw Parlamentarnych